

DR. GALAMBOS KÁROLY ÜGYVÉDI IRODA ()

képviselőként eljár:

dr. Galambos Károly ügyvéd, a () Ügyvédi Kamara tagja

kamarai azonosítószám:

KASZ-szám (új):

Cégkapu:

Székhelye:

Telefon:

E-mail címe:

Elektronikus benyújtás e-mail: hianypotlas@mkba.hu címre

Tárgy: A IV/254-1/2024. számú felhívásra alkotmányjogi panasz kiegészítése a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 9. P. 20.932/2022/36. sorszámu ítélete és a Fővárosi Törvényszék 41. Pf. 634.845/2023/6. sorszámu jogerős ítélete ellen.

Mélyen Tisztelt Alkotmánybíróság!

*Dr- Bitskey Botond úrnak
főtitkár*

Alkotmánybíróság Hivatala

Tisztelt Főtitkár Úr!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: <u>IV/254-2/2024</u>		
Érkezett: <u>2024 MARE 14.</u>		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda: <u> </u>

I. Főtitkár úrnak a 2024. február 08. napján kelt **IV/254-1/2024.** hiánypótlási felhívásában - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27.§ (1) bekezdésében és 52.§ (1) és (1b) bekezdésében foglalt jogi követelményekre történő utalással – jelezte, hogy az alkotmányjogi panaszban foglalt „**indítvány hiányos, mert nem tartalmaz kellő részletességű alapjogi érveléssel ellátott indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.**”

Felhívásában kifejtette, miszerint „Az Alkotmánybíróság vagy az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatának bemutatása, a megsérteni vélt alapjog megjelölése nem tesz eleget az indokolási, érvelési elvárásnak, az indítványozónak a sérelmezett bírói döntés és a megjelölt alapjog sérelme közötti logikai kapcsolatot kell állítania és bemutatnia.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a „**határozottság követelményének**”, illetve nem kapcsolja össze „**alkotmányjogilag értékelhető módon**”, az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel.

Az indítványt - az alábbi - alkotmányjogilag értékelhető további hivatkozással, érveléssel egészítem ki annak érdekében, hogy a kérelem még jobban megfeleljen a „*határozottság követelményének*”, továbbá megerősítést nyerjen Tisztelt Alkotmánybíróság számára, hogy a sérelmezett bírósági ítéletekben foglalt döntések miért ellentétesek az Alaptörvény felhívott - - rendelkezéseivel. Belátom, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a **bírói eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik** – mintegy harmadfokú ítélkezési fórumként – bírói hatáskörrel, mert ezt a Kúria gyakorolja a törvénysértőnek állított ítéletek tekintetében.

A bírói eljárás teljes egészének ismételt felülbírálata - alkotmányossági szempontból - azonban - az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés d) pontja és (3) bekezdés b) pontja értelmében - a bíróságoknak az Alaptörvény 28. cikkében foglalt Alaptörvénnyel összhangban való jogértelmezés és ítélkezés követelményéből és az Abtv. 46.§ (3) bekezdésében foglalt alkotmányos követelmények érvényesítéséből eredő alkotmányjogi kötelezettsége mellett - az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

Álláspontom szerint a [REDACTED] felperesnek, a Magyar Államkincstár (MÁK) alperes ellen a végrehajtás megszüntetése iránti perében a **Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 9. P. 20.932/2022/36. sorszámú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 41. Pf. 634.845/2023/6. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenes**, mert a MÁK alperes ügy folytat (jelenleg is) a felperesi gazdálkodó szervezettel szemben adóügyi (adók módjára történő behajtás iránti) végrehajtási eljárást a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál (NAV-nál), hogy annak – jogerős és bírósági döntéssel is alátámasztott - **érvényes jogi alapja nincs**.

A felperessel szemben, a meghozott szabálytalansági eljárásban, a minisztériumok által meghozott döntésre – az indítványozóval szemben a visszafizetendő összeg meghatározására – nem volt felhatalmazva, az nem polgári ügyben hozott döntésként került a **minisztériális szervek [Pénzügyminisztérium (PM) és Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM)]** által meghozatalra, a meghozott döntéssel szemben a bírósági utat a felperes indítványozó nem vehette figyelembe, az állami szervek polgári jogi igénye a polgári bíróság előtt az államháztartásról szóló **2011. évi CXCV. törvény (Aht.) 48.§ (4) bekezdése alapján** a támogatási okirat alapján a polgári jogi jogviszonyból eredő tartozás visszakövetelése iránti keresetindítási lehetőség a minisztériális szerveket terhelte.

Az elsőfokú bíróság ítélete tehát a MÁK viszontkeresete hiányában – amely ilyen kérelmet nem is terjesztett elő, de nem is terjeszthetett, mert az anyagi jogosult a támogatást nyújtó volt – nem dönthetett volna érdemben arról, hogy a felperesnek a tartozását vissza kell fizetnie, és erre tekintettel a gazdálkodó szervezet keresete nem alapos, mert ezzel a kereset és ellenkérelem kereteit túllépte és hatáskörét megsértette.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság pedig ezt még az alaptörvény-ellenes döntésével akként tetézte, hogy a fellebbezésben foglaltak figyelmen kívül hagyásával, és a perben a jogszabályok alaptörvény-ellenes (contra legem és contra constitutionem) **{Lásd 3280/2017.(XI.2.) AB határozat indokolás [38]-[40] bek.}** értelmezésével kapcsolatosan – a Pp.364.§-a alapján alkalmazandó Pp. 237.§ (3) bekezdés a) pontjában, továbbá a Pp. 370.§ (4) bekezdésében foglalt kötelező anyagi pervezetés mellőzésével – az elsőfokú ítéletet egészen más indokok alapján hagyta helyben: nevezetesen a felperes indítványozónak a NAV-nál folyó végrehajtási eljárással kapcsolatban – hogy az törvényes-e – a Pp. 528.§ (1)-(2) bekezdése alapján nincs keresetösségi joga.

Felperes indítványozó Tisztelt Főtitkár úr felhívására, a 2024. január 11-én kelt alkotmányjogi panasz indítvány 49-52. oldalán a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog alaptörvényellenessége tekintetében közölt alkotmányossági érveket egészíti ki.

II. Az Európai Emberi Jogi Bíróság (EEJB) irányadó gyakorlata a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése] és a hatékony jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése] megsértésének alátámasztására.

1) Az EEJB irányadó gyakorlatának a felperesi gazdálkodó szervezet által kezdeményezett végrehajtás megszüntetése iránti perben, a polgári jogi jogvitának megfelelt, mert a felperesi indítványozó állította és bizonyította, hogy **az alperes által kezdeményezett végrehajtási eljárás - anyagi és eljárási jogi tekintetben is - jogalap nélküli**, mert

- a minisztériális szervek az I-II. fokú szabálytalansági eljárás folyamán nem hozhattak volna a felek között fennálló polgári jogviszonyból eredően a felperessel szemben megfizetésre kötelező rendelkezést, mert azt az **Áht. 48. § (4) bekezdése** alapján a bíróság előtt lett volna szükséges a támogatónak a felperessel szemben érvényesítenie;

- jogerős polgári határozat hiányában nem indítható a NAV előtt a követelés adók módjára való behajtása érdekében végrehajtási eljárás,

- felperesnek nem volt lehetősége a minisztériális szervek által hozott visszafizetésre kötelező határozatnak közigazgatási bíróság előtt való felülvizsgálatára, mert ezen keresetet a Kúria jogerős végzésével visszautasította, utalva arra, hogy a felek közötti jogviszony polgári jogviszonyból származik.

- a felperes indítványozónak nincs igénye a támogatóval szemben, mert a támogatás összegét teljes egészében felhasználta, és azzal elszámolt; a támogatási szerződést ezt követően a támogató szüntette meg, hogy a szerződéstől elállt; amelyből következően a támogatónak – ha keletkezett visszakövetelési igénye – akkor ezt az igényt a támogatónak kell a polgári bíróság előtt érvényesítenie.

2) Az Európai Emberi Jogi Egyezmény 6. cikk (1) bekezdése tekintetben felperes gazdálkodó szervezet indítványozó hivatkozik a „https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_6_HUN” dokumentumban kifejtett igényérvényesítési feltételekre.

Indítványozó letöltésre alkalmas módon csatolja a KÉZIKÖNYV A 6. CIKKRŐL; A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG (polgári jogi ág) c. kiadvány letöltési linkjét [I/1. irat].

Az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésében foglalt jogi szabályozás összhangban van az Alapjogi Charta 47 cikkében foglaltakkal, amely a következőket tartalmazza:

47. cikk - A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog
Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenkinél joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinél biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és

képviselő igénybevételéhez. Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van.

a) A „jogvita” mibenléte

„A kérdéses jognak [– a végrehajtás megszüntetése iránti per indításának –] kell, hogy legyen a jogi alapja nemzeti jogban.”, amely teljesült.

A jog „polgári” jellege is teljesült a felperes oldaláról, ugyanakkor az alperes oldaláról nem, mert a végrehajtás alapját képező „megkeresés” nem polgári jogi döntésen alapul, de nem is jogerős közigazgatási döntésen, mert a döntéssel szemben a bírósági felülvizsgálatra nem kerülhetett sor felperes indítványozó részéről.

A Bíróság a 6. cikk 1. bekezdése alá tartozónak tekinti az olyan eljárásokat, amelyek a nemzeti jog szerint a „közjog” részét képezik, de amelyek eredménye döntő a magánjogokra és kötelezettségekre.”

Felperes szerint ilyen eljárásnak tekintendő a felperes által indított végrehajtás megszüntetése iránti per, amelyben olyan minisztériális döntés végrehajtása folyt felperessel szemben a NAV előtt, amelyben nem született törvényes és jogorvoslattal támadható jogerős döntés, valamint az ezzel kapcsolatos esetleges vagyoni igény érvényesítése polgári bíróság előtt a minisztériális szervekre jelentett kötelezettséget.

Ezzel szemben ugyanakkor felperes **gazdálkodó szervezet cégjegyzékbe bejegyzésre került a felperest kötelező döntés** és végrehajtási eljárás, amely a cég működése tekintetében folyamatosan jelentős hátrányt jelent.

„A Bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy azokban az ügyekben, amelyben a magánjogi aspektusok túlsúlyban vannak a közjogiakhoz képest a 6. cikk (1) bekezdésére kiterjeszthető.

Tehát a 6. cikk kiterjed mindazokra az eljárásokra, amelyeknek megkérdőjelezhetetlenül közvetlen és jelentős hatásuk van az egyén magánéletére.”

Felperes indítványozó szerint mindezek a körülmények összefüggésben vannak a felperes gazdálkodó szervezet működésének megzavarásához vezető, vele szemben folyó végrehajtási eljárással.

„A bírósági döntések végrehajtása tekintetében kiemelendő, hogy a 6. cikk 1. bekezdése mindazon eljárásokra vonatkozik, amelyek polgári jogok és kötelezettségek tárgyában döntenek, és ebből nincsenek kizárva az érdemi bírói döntés utáni szakaszok sem.

Bármely, bíróság által hozott döntés végrehajtása tehát a „tárgyalás” érdemi része a 6. cikk szempontjából”

A végrehajtás megszüntetése iránti eljárás tehát ebből a szempontból a 6. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik.

A 6. cikk hatálya alá nem eső ügyek magukban foglalják az adóeljárásokat: az adóügyek továbbra is a közjogi terület egyik központi elemének tekintendők, az adófizető és a közösség közötti kapcsolatban a közjogi jelleg marad domináns.

A jelen végrehajtási eljárás azonban – azáltal, hogy a NAV fogantatosítja – nem tekinthető, illetve tekintendő adóeljárásnak: mert

- egyrészt: a megkereső alperesi szerv jogellenes megkeresésén alapul, mert annak nem volt jogalapja a szabálytalansági eljárásban hozott döntés alapján, mivel nem született jogerős (bírság által is felülvizsgálható) fizetési kötelezettséget megállapító határozat az ügyben; továbbá
- másrészt: mert a követelés érvényesítése polgári jogviszonyba tartozik az Áht. 48.§ (4) bekezdése alapján;
- harmadrészt pedig az „adóeljárás”-ban a felet megilleti az adóhatósági határozat bírósági felülvizsgálata, amelyre a jelen esetben nem kerülhetett sor a közigazgatási perben (éppen a polgári jogviszony okából).

„Ahol létezik egy, a fentiekben kifejtett kritériumoknak megfelelő „polgári jogokat és kötelezettségeket” érintő „jogvita”, a 6. cikk 1. bekezdése biztosítja az érintettnek, hogy a polgári jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos bármilyen igényét bíróság elé vigye. Ezen a módon ez a cikk magában foglalja a „bírsághoz való jogot”, amelynek egy aspektusa a hozzáférés joga, vagyis a jog ahhoz, hogy polgári ügyekben bíróságok előtt eljárást lehessen kezdeményezni. Ehhez hozzáadódnak a 6. cikk 1. bekezdésében foglalt garanciák a bíróságok szervezete és összetétele, valamint az eljárás lefolytatása tekintetében. Összességében ez alkotja a „tisztességes eljáráshoz” való jogot.”

b) A bírósághoz való jog

„A tisztességes eljáráshoz való jogot, ahogyan azt a 6. cikk 1. bekezdése biztosítja, a jogállamiság elvének fényében kell értelmezni, amely előírja, hogy a peres feleknek rendelkezésére álljon egy hatékony bírói jogorvoslat, amely lehetővé teszi polgári jogaik érvényre juttatását”

„Mindazonáltal az alkalmazott korlátozásoknak nem szabad olyan módon vagy mértékben szűkíteni vagy mérsékelni az egyének hozzáférését, amely már ezen jog lényegét vonná el. A korlátozás úgyszintén nem lesz összeegyeztethető a 6. cikk 1. bekezdésével, ha nincs „legitim célja” és nem mutatható ki „ésszerű arányossági kapcsolat az alkalmazott eszközök és az elérni kívánt cél között” (Ashingdane kontra Egyesült Királyság, § 57; Fayed kontra Egyesült Királyság, § 65; Markovic és mások kontra Olaszország [GC], § 99).”

Az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági eljárásban **a felperes a bírósági eljáráshoz érdemben nem fért hozzá**, mert azt a II. fokú bíróság – alaptörvény-ellenesen - a Pp. 528.§ (1)-(2) bekezdése rendelkezésének alkalmazását kizárta az adók módjára való behajtás - NAV által fogantatosított - végrehajtási eljárása tekintetében.

„100. Ugyancsak ellentétes a 6. cikk 1. bekezdésével, ha egy hatóság nem hajlandó figyelembe venni egy felsőbb bíróság döntését – ami potenciálisan további ítéletek sorához, és

a meghozott ítéletek figyelmen kívül hagyásához vezet ugyanazon eljárások kontextusában (Turczanik kontra Lengyelország, §§ 49-51)."

Jelen ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz koherens példája ezen gyakorlatnak, mert a **PM-ITM döntéshozók és alperes nem volt figyelemmel a Kúria döntésére, miszerint az igény érvényesítése polgári útra tartozik**. Ebből eredően amíg ilyen polgári ügyben hozott bírósági döntés nem született, az adók módjára történő végrehajtásra a MÁK alperes által – a **Kúria döntését követően - kezdeményezett „megkeresés” – mint végrehajtható okirat - kiadása a NAV adók módjára vonatkozó végrehajtási eljárása megindítására nyilvánvalóan alaptörvény-ellenességet idézett elő**, és a bíróságoknak a végrehajtási eljárást meg kellett volna szüntetniük, mert annak nem volt és jelenleg sincs törvényes jogalapja. Erre tekintettel az Alaptörvény-ellenesség megállapításának és a bírói határozatok megsemmisítésének van helye!

c) Jogerős döntés megkérdőjelezhetetlenségéhez való jog

„114. A tisztességes eljáráshoz való jogot a jogállamiság elvének fényében kell értelmezni.

A jogállamiság elvének egyik alapvető aspektusa a jogbiztonság (Okyay és mások kontra Törökország, § 73), amely többek között megköveteli, hogy ahol a bíróság jogerősen eldöntött egy kérdést, a döntést ne lehessen megkérdőjelezni (Brumarescu kontra Románia [GC], § 61; Agrokompleks kontra Ukrajna, § 148).

115. Az olyan jogrendszerek, amelyekben a jogerős döntések vég nélküli, a hatályon kívül helyezés lehetőségét hordozó felülvizsgálat tárgyai lehetnek, sértik a 6. cikk 1. bekezdését”

Felperes indítványozó szerint **a jelen ügyben nem lehet ún. „jogerős döntésről” beszélni**, mert a szabálytalansági ügyben a felperes közigazgatási pert kezdeményező keresetére a Kúria II. fokon kimondta, **hogy az igény érvényesítése polgári útra tartozik; az igényüket a minisztériális szervek (támogató) a felperessel szemben polgári bíróság előtt nem érvényesítette; amelyre tekintettel az alperes által a felperes bankjánál kezdeményezett letiltásos a szabálytalansági döntés alapján érvényesített végrehajtási eljárásnak, majd a NAV-nál folytatódott adók módjára történő végrehajtásnak nem voltak meg a törvényes jogi alapjai**, amely alapján a végrehajtást felperes indítványozó gazdálkodó szervezettel szemben foganatba vették és jelenleg is folytatják.

A bíróságtól indítványozó kérte az alkotmányjogi panaszra tekintettel a végrehajtási eljárás felfüggesztését, de ezt a kérelmet a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a mai napig nem bírálta el. A felperes indítványozó a bíróság eljárás elhúzódása miatti kifogást nyújtott be [I/1 irat], melynek elbírálására még nem került sor.

d) Tisztességesség

„169. Tartalom: A polgári jogi igényeknek bíróság elé terjeszthetőnek kell lenniük (Fayed kontra Egyesült Királyság, § 65; Sabeh El Leil kontra Franciaország [GC], § 46). A 6. cikk 1. bekezdése részletesen meghatározza azokat az eljárási garanciákat, amelyeket a polgári jogi eljárásokban a felek számára biztosítani kell. A rendelkezés célja mindenekelőtt a felek és a

megfelelő igazságszolgáltatás érdekeinek védelme (Nideröst-Huber kontra Svájc, § 30). Ezért a peres feleknek lehetőséget kell adni arra, hogy a szükséges hatékonysággal érveljenek ügyük mellett (H. kontra Belgium, § 53)."

„172. Értelmezési elvek:

- *Az a követelmény, amely szerint a polgári jogi igénynek bíró elé terjeszthetőnek kell lennie, az egyik általánosan elfogadott, alapvető jogelv. Ugyanez igaz arra a nemzetközi jogi alapelvre, amely megtiltja az igazságszolgáltatás megtagadását. A 6. cikk 1. bekezdését ezeknek az elveknek a fényében kell értelmezni (Golder kontra Egyesült Királyság, § 35).*
- *A 6. cikk 1. bekezdésében biztosított, bíróság előtti tisztességes tárgyaláshoz való jogot az Egyezmény preambuluma fényében kell értelmezni, amely kinyilvánítja, hogy a jog uralma a Szerződő Államok közös örökségének része (Brumarescu kontra Románia, § 61; Nejdet Şahin és Perihan Şahin kontra Törökország[GC], § 57).*
- *A jogbiztonság elve a jogállamiság egyik alapvető elemét képezi (Beian kontra Románia (No. 1), § 39).*
- *Az Egyezmény értelmében vett demokratikus társadalomban a tisztességes igazságszolgáltatáshoz való jog olyan kiemelt helyet foglal el, hogy a 6. cikk 1. bekezdésének megszorító értelmezése nem állna összhangban e rendelkezés céljával és szándékával (Ryabikov kontra Oroszország, § 37).*
- *Emellett az Egyezmény célja nem elméleti és látszólagos, hanem a gyakorlatban érvényesülő és hatékony jogok biztosítása (Airey kontra Írország, § 24)."*

Alapvető jelentőségű ebben a tekintetben az elsőfokú bíróság határozathozatal miatti tárgyalás berekesztése, majd a szabályszerűen nem idézett felperes távollétben – az anyagi pervezetést követően – az eljárás folytatása, amely kereseti kérelem és viszontkereseti kérelem nélkül az támogatási szerződésből eredő PM-ITM igény (de nem az alperesnek a végrehajtása indítása jogszerűsége körében) próbált az indokolásban – a kereset elutasítására tekintettel – olyan érvelést kifejteni, amely a támogató igényének a szabálytalansági döntésben foglalt kötelezéssel való jogszerűségével kapcsolatos álláspontját fejtette ki.

A felperesnek ebben a kérdéskörben nem volt szükséges érvelnie, mert nem tartozott ez a kérdés a jogvitához.

„174. Hatékony jog: Az eljárásban részt vevő feleknek joguk van arra, hogy az általuk az ügyük szempontjából relevánsnak tartott észrevételeiket előadják. Ez a jog csak abban az esetben tekinthető hatékornak, ha az észrevételeket valóban „tárgyalják”, vagyis a perbíróság azokat megfelelően megfontolja. Másképpen fogalmazva: a „bíróság” köteles megfelelően megvizsgálni a felek által előterjesztett beadványokat, érveket és bizonyítékokat (Kraska kontra Svájc, § 30; Van de Hurk kontra Hollandia, § 59; Perez kontra Franciaország, § 80)."

Az érvelés lehetősége viszont elmaradt a II. fokú bíróság előtt, azzal kapcsolatban, amely végül is a II. fokú határozat indokolásában kifejezésre juttatásra került, miszerint a Pp. 528.§ (1)-(2) bekezdése alapján a keresetindításra a perbeli legitimáció nem áll fenn, mert az adóügyi (adók módjára történő) végrehajtás megszüntetésére a Pp. 528.§ (1)-(2) bekezdése nem terjed ki.

Mindebből következően a II. fokú tárgyalás nemvolt hatékony a jogorvoslat elbírálása tekintetében.

e) Kontradiktórius eljárás

„219 - Egyedül a jogvitában álló felek joga eldönteni, hogy az ellenérdekű fél által benyújtott irat vagy egy tanúvallomás megkívánja-e, hogy reagáljanak rá. A peres feleknek az igazságszolgáltatás működésébe vetett bizalma azon alapul, hogy tudják, lehetőségük van kifejezni az álláspontjukat az ügy összes irata kapcsán (beleértve a bíróság által saját kezdeményezésére beszerzett iratokat is: *K.S. kontra Finnország*, § 22); (*Nideröst-Huber kontra Svájc*, § 29; *Pellegrini kontra Olaszország*, § 45).”

Felperes indítványozó szerint erre tekintettel a II. fokú bíróság a felek elé tárása nélkül (anyagi pervezetés nélkül) nem hozhatott volna Alaptörvény-konform érdemi határozatot abban a kérdésben, hogy a perben a Pp. 528.§ (1)-(2) bekezdése alapján nem alkalmazható felperes tekintetében; mert az adók módjára vonatkozó, az alperes megkeresése alapján a NAV előtt folyó végrehajtás nem illeszthető a „a végrehajtási lappal és azzal egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás”, továbbá a „végrehajtási záradékkal ellátott okirattal az az azzal egy tekintet alá eső végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtás” fogalmi körébe, ezért a felperesnek perbeli legitimációja nincs, így a keresetet - más indok alapján – kellett elutasítania a II. fokú bíróságnak.

A tisztességes bírósági eljárás érvényesülése érdekében kontradiktórius eljárás mellőzhetetlen volt a tekintetben, hogy a II. fokú eljárás során a felperes indítványozó a jogi érveit kifejttesse a bíróság döntésének az elsőfokú ítéletben rögzített jogalap megváltozott anyagi jogi feltételeiről. Ezért a jogerős ítélet alaptörvény-ellenes, mert sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jogot.

2) Az Alkotmánybíróság részéről a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmi mibenlétének kimunkálását – az indítványban is említett 7/2013. (III. 1.) AB határozat [Lásd a 2024. január 11-én kelt eredeti indítvány 32.-33. oldalán], valamint a 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat {Indokolás [48]bek.} jelentette. [*Lásd részletesen: Sulyok Tamás: A tisztességes eljáráshoz való jog újabb kihívásai (Alkotmánybírósági Szemle, 2015/2., 97-102. o)*]

a) A 3173/2015. (IX.23.) AB határozat egy alkotmánybírósági panasz-indítványt utasított el a bírói jogértelmezés kérdéskörének alkotmányosságának vizsgálata kapcsán, az indítvány nem megalapozottságára tekintettel.

Felperes indítványozó ezen határozatra azért hivatkozik, mert álláspontja szerint ezen határozatban foglaltakban kifejtettekkel szemben, az eljáró bíróságok alaptörvény-ellenesen értelmezték a Pp. 528.§ (1)-(2) bekezdésében foglalt törvényi rendelkezéseket.

Az Alkotmánybíróság a határozatát az alábbiakkal indokolta meg.

„V.

[36] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem megalapozott.

[37] Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok olyan súlyos jogértelmezési hibát követtek el, amelynek folytán megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben a következőkre mutat rá.

[38] 1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján alapuló hatásköre annak lehetőségét teremtette meg, hogy a támadott bírói döntést alkotmányossági szempontból felülvizsgálja. Ez magában foglalja azt is, hogy az Alkotmánybíróság egyedi ügyekben felülvizsgálja a bíróság jogértelmezését. Ennek azonban szigorú korlátai vannak.

[39] A felülvizsgálat korlátait mindenekelőtt az jelöli ki, hogy a hatalommegosztás rendszerében a jogszabályok önálló, a konkrét tényállásra vonatkoztatott értelmezése a rendes bíróságok feladata (*iura novit curia*) (lásd: 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]). Az Alkotmánybíróság ezért már több korábbi - a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban kifejtettekre tekintettel ebben az ügyben is irányadó - határozatában rámutatott, hogy

"[a] "jogot" végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg" [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 262.]. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában ugyanis a bíróságok jogértelmezése az igazságszolgáltatási tevékenységnek a része [42/2004. (XI. 9.) AB határozat, ABH 2004, 570, 571.], s így összefüggésben áll a bíróságok függetlenségével. "A csak a törvényeknek való alávetettség nemcsak a másik két hatalmi ág befolyását zárja ki tehát az ítékezésre, hanem - az Alkotmány határai és követelményei között maradó - független, folyamatos és rendszerképző törvényértelmezés és jogalkalmazás révén is biztosítja a bírói függetlenséget" [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 262.]. Ebből következően "[a] bírói függetlenség alapján a bíró maga dönti el, hogy a törvényt (jogszabályt) egyedi ügyben hogyan értelmezi és alkalmazza. Meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes - vagy az értelmezéstől függően ellentétes - jogszabályi rendezését a bírósági eljárás során jogszabály-értelmezéssel kell feloldani, mert - a bevett jogértelmezési módszerek alapján - a jogalkalmazás hivatott eldönteni, hogy a konkrét jogviszonyokban az ellentétet (látszólagos ellentétet) hordozó rendelkezések közül melyik jogszabályi rendelkezés alkalmazásával kell eljárni" (28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [28]).

[40] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza ezért, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését - különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg - el kell ismernie (lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]). Ez következik a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 6. §-ából is, amely szerint "[a] bíróság határozata mindenkire kötelező".

[41] A hatalommegosztás elvéből fakadó korlátok mellett az Alkotmánybíróság felülvizsgálati jogkörét szűkíti, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a értelmében kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálhatja a bírói döntést, mert az alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az Alkotmánybíróság ezért nem tekinthető a bírósági szervezetrendszer egyik felülbírálati fórumának, és valójában az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján (Abtv. 27. §-án) alapuló hatásköre is - az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmében keresztül - az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna (lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]).

[42] A fentiekből következően a bírói döntésben megjelenő jogértelmezés kizárólag akkor támadható alkotmányjogi panasszal, ha az valamely az Alaptörvényben biztosított jog

sérelmére vezet (lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]). Ilyen alapjogi (Alaptörvényben biztosított jogi) érintettség nélkül az Alkotmánybíróságnak nincs jogköre a bírói jogértelmezés felülvizsgálatára.

[43] 2. Az adott ügyben az indítványozó a bírói jogértelmezés hibáját a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben állította. Érvelése szerint ugyanis **"a tisztességes eljáráshoz való jog minimuma, hogy az eljáró bíró alkalmazza és tiszteletben tartsa a törvényt, azaz a bíró ítélkezési tevékenységét a törvényeknek alárendelten folytassa le"**. Az alkotmányjogi panaszának tartalmi vizsgálata alapján az állapítható meg: a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét lényegében azért állítja, mert az eljáró bíróság az alkalmazandó jogi norma értelmezésének törvénysértő módszerét választotta. **Ennek következtében olyan kirívó jogértelmezési hibát vétett, amely sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot.**

[44] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben utal arra, hogy az Alaptörvénynek a korábbi szabályozáshoz képest új rendelkezése, amely kifejezetten megjeleníti a bíróságok számára a jogértelmezés kötelezően alkalmazandó módszereit. **Eszerint "[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak"** (Alaptörvény 28. cikk). E rendelkezéssel összefüggésben az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy már több esetben rámutatott: **az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakból nem vezethető le Alaptörvényben biztosított jog, mert a rendelkezés egyedüli címzettjei a bíróságok** (lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13], megerősítette többek között: 3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [7]).

[45] Az indítványozó ugyanakkor a bírói jogértelmezés hibáját nem közvetlenül az Alaptörvény 28. cikkére alapítottan, hanem a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatban állította. Az Alkotmánybíróságnak ezért **azt kellett mérlegelnie: megalapozza-e az eljárás tisztességtelenségét, ha az eljáró bíróság nem az Alaptörvényben meghatározott jogértelmezési módszereket alkalmazza.**

[46] 3. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben is utal arra a következetes gyakorlatára, amely szerint az Alkotmánybíróság a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon (3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]).

[47] Emellett azonban az **"Alaptörvény hatálybalépésével immáron az Alkotmánybíróság feladatai közé tartozik a bírói döntések alaptörvény-ellenességének vizsgálata is, amellyel egyidejűleg jelentkezik a tisztességes eljárás megkövetelte gyakorlati szempontok [...] meghatározásának igénye is"** (7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [29]).

[48] Ezzel összefüggésben szükséges utalni az Alkotmánybíróságnak arra a gyakorlatára, amely szerint az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlata segítséget nyújthat az alkotmányos - Alaptörvényben és nemzetközi egyezményben rögzített - alapvető jogok értelmezéséhez, tartalmuk és kiterjedésük meghatározásához. Az Emberi Jogok Európai Egyezményében (a továbbiakban: EJE) biztosított jogok jelentéstartalma ugyanis az EJEB egyedi ügyekben hozott döntéseiben testesül meg, amely elősegíti az emberi jogok

értelmezésének egységesen érvényesülő felfogását (4/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [19]). Az EJEB gyakorlatának figyelembevétele nem eredményezheti az Alaptörvényből le nem vezethető jog biztosítását, azonban magában foglalja az Alaptörvényben biztosított alapvető jog korlátozása megítélésekor az EJEB által biztosított védelmi szint garantálását. Az EJEB gyakorlata az alapvető jogoknak azt a minimum szintjét határozza meg, amelyet minden részes államnak biztosítania kell. Az Alkotmánybíróság azonban ettől eltérő, magasabb követelményrendszert is kialakíthat az emberi jogok (alapvető jogok) védelmére.

[49] Az Alkotmánybíróság erre alapítottnan áttekintette az **EJEB-nek az adott ügyben felmerült kérdéssel kapcsolatba hozható gyakorlatát**.

[50] Az EJEE 6. cikk (1) bekezdése mindenkinek jogot biztosít arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Az **EJEB a bírói döntések tartalmával összefüggésben jellemzően azt hangsúlyozza, hogy valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrésztől erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét** [Taxquet kontra Belgium (926/05); 2010. november 16.].

[51] Az EJEB a bíróságok jogértelmezésével összefüggő ügyekben **a jogértelmezés állított hibáját kizárólag akkor vizsgálja, hogy ha az a tisztességes eljárás más részjogosítványával** (például: nyilvános tárgyaláshoz való jog [Ryabikh kontra Oroszország (52854/99), 2003. július 24.], vagy **a bíróságok kiszámítható, egységes értelmezésen alapuló joggyakorlatának hiányával** [Beian kontra Románia (30658/05), 2007. december 6.] összefüggésben eredményezi a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.

[52] Ez utóbbi ügyben kifejtett állásponttal hasonlóságot mutat az Alkotmánybíróságnak az a gyakorlata, **miszerint egy szabályozás felülrása, kitégítése a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási - tulajdonképpen jogalkotási - tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét.** "A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. **Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás.**" (3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]). Ezen kirívó jogértelmezési hibák megvalósulásának hiányában azonban a jogszabályokat a bíróságok önállóan értelmezik, és az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör pedig nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel nem orvosolható (3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]).

[53] 4. A fentiekben kifejtetteket összegezve az Alkotmánybíróság **jellemzően akkor vizsgálhatja érdemben a bírói jogértelmezés hibájára alapított alkotmányjogi panaszt, ha az eljáró bíróság az előtte folyamatban volt, valamely Alaptörvényben biztosított jog szempontjából releváns ügynek az alaptörvényi érintettségére tekintet nélkül járt el, vagy az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával.**

[54] Az adott ügynek azonban ilyen vetülete nem merült fel, mint ahogy kirívó jogértelmezési hiba vizsgálatának szüksége sem állapítható meg. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben elutasította.

Budapest, 2015. szeptember 7.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., az Alkotmánybíróság elnöke, az aláírásban akadályozott

dr. Balsai István alkotmánybíró helyett

Dr. Cziné Ágnes s. k., előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k., alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k., alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k., alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k., alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k., alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k., alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k., alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k., alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k., alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k., alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., az Alkotmánybíróság elnöke, az aláírásban akadályozott dr.

Varga Zs. András alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

[55] A határozat rendelkező részének 1. pontjában foglalt elutasítást nem tudom támogatni.

[56] A többségi határozat indokolása helyesen állapítja meg, hogy az indítványozó valójában - alaptörvényi érintettség nélkül - a bírói jogértelmezést támadta, amelynek érdemi vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak nincs jogköre. A többségi határozat ebből azt a következtetést vonta le, hogy az indítvány elutasításának van helye.

[57] Ezzel szemben álláspontom szerint az Alkotmánybíróság akkor járt volna el helyesen, ha alkalmazza az Abtv. 64. § a) pontját, amely szerint abban az esetben, ha az indítvány érdemi vizsgálata során az Alkotmánybíróság hatáskörének hiányát állapítja meg, azt végzésben kell visszautasítani.

[58] A fentiek alapján az indítványt végzésben kellett volna visszautasítani.

Budapest, 2015. szeptember 7. Dr. Juhász Imre s. k., alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

[59] Nem értek egyet a határozat rendelkező részének 1. pontjában foglalt elutasító rendelkezéssel; nézetem szerint az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben is vissza kellett volna utasítani.

[60] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog álláspontom szerint kizárólag processzualis kérdésekre vonatkozik, mint pl. az ügyfélegyenlőség érvényesülése; a képviselői lehetőségének biztosítása; a bíró objektív okon alapuló összeférhetetlenségének figyelembevétele; az ügy eldöntése szempontjából fontos bizonyítási indítvány elvetésének indokolása, stb. A bíróságok érdemi jogértelmezése nem minősül processzualis kérdésnek, még egy esetlegesen contra legem jogértelmezés sem. Így az indítványnak az eljáró bíróságok ítéleteivel szembeni kifogása az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével nem hozható alkotmányosan értékelhető kapcsolatba.

[61] A jogértelmezés problematikáját illetően fontosnak tartom annak hangsúlyozását, hogy a jogértelmezés, mint a jogszabály tartalmának feltárása értelemszerűen együtt járhat annak vitatásával, hogy az adott értelmezés mennyiben tükrözi a jogszabály tartalmát. Ennek eldöntése alapvetően a bíróságok hatáskörébe tartozik. A jogértelmezés ugyanakkor - mint arra a határozat indokolásában idézett 3026/2015. (II. 9.) AB határozat is rámutat - nem válhat a jogalkalmazó önkényes döntésének eszközévé. Ennek előfordulása esetében a konkrét jogsérelem mellett az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elve sérül, ami álláspontom szerint Alaptörvényben biztosított jog sérelme esetén az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapjául szolgálhat. Ilyen hivatkozásokat azonban az indítvány nem tartalmaz, ezért ebben az irányban az Alkotmánybíróság vizsgálódásának a lehetősége sem állott fenn. [62] Mindezekből következően álláspontom szerint az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ban meghatározott vagylagos feltételek egyikének sem, ezért azt az Abtv. 64. § d) pontja alapján e részében is vissza kellett volna utasítani.

Budapest, 2015. szeptember 7. Dr. Salamon László s. k., alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

[63] A többségi határozatot megalapozatlannak tartom, ezért nem támogatom.

[64] Határozatában az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben úgy utasítja el érdemben az indítványt, hogy érdemi vizsgálatot valójában nem is folytat le. Az elutasítás indoklásaként pusztán annyit tartalmaz, hogy "[a]z Alkotmánybíróság jellemzően akkor vizsgálhatja érdemben a bírói jogértelmezés hibájára alapított alkotmányjogi panaszt, ha az eljáró bíróság az előtte folyamatban volt, valamely Alaptörvényben biztosított jog szempontjából releváns ügynek az alaptörvényi érintettségre tekintet nélkül járt el, vagy az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával. Az adott ügynek azonban ilyen vetülete nem merült fel, mint ahogy kizárólagos jogértelmezési hiba vizsgálatának szüksége sem állapítható meg".

[65] Amennyiben ez az Alkotmánybíróság álláspontja, akkor ilyen alapon az alkotmányjogi panasz visszautasításának lenne helye az Abtv. 29. §-a alapján, miután az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, és nem támaszt alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet sem.

[66] Az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálata esetén viszont az Alkotmánybíróságnak ténylegesen vizsgálnia kellett volna azt és választ kellett volna adnia arra a kérdésre, hogy a vitatott bírói jogértelmezés összefüggésben van-e a tisztességes eljáráshoz való joggal.

Budapest, 2015. szeptember 7. Dr. Stumpf István s. k., alkotmánybíró

[67] A határozat rendelkező részének első pontjában foglalt elutasítással nem értek egyet, az alkotmányjogi panaszt vissza kellett volna utasítani az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben is.

[68] Álláspontom szerint az alkotmányjogi panaszban a tisztességes eljárás elvének sérelmével összefüggésben felhozott érvek nem támasztják alá az Abtv. 29. §-ában foglalt alternatív törvényi feltételek egyikének a fennállását sem, mivel azok a bíróság jogértelmezését vonják kritika alá. **Az Alkotmánybíróság a bíróságok döntéseit azonban csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény által megszabott értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz. Meggyőződésem szerint a jelen ügyben nem áll fenn olyan értelmezési hiba, amely a tisztességes eljárás elvét sértené;** így az indítványnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozó érvei nem vetnek fel az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, és nem támasztanak alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet sem.

[69] Az Alkotmánybíróság számos döntésében megállapította, **hogy "[ő]n magukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak.** Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna (lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]). "A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti 'szuperbíróság' szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza." (3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]-[15])." (3060/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [27], legutóbb összefoglalóan például: 3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [20])

[70] A fentiekre figyelemmel nem látom indokoltnak, hogy az Alkotmánybíróság állandó gyakorlatától eltérjen, és az alkotmányjogi panaszt érdemben vizsgálja, sőt, ezt szerintem az indokolás tartalma sem alapozza meg. Minderre tekintettel az alkotmányjogi panaszt - a törvényi feltételeknek meg nem felelő volta miatt - az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, végső esetben pedig az Abtv. 64. § d) pontja alapján vissza kellett volna utasítani.

Budapest, 2015. szeptember 7. Dr. Szívós Mária s. k., alkotmánybíró

[71] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2015. szeptember 7. Dr. Dienes-Oehm Egon s. k., alkotmánybíró

[Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1565/2014.]"

b) A fentiekből – a felperes alkotmányjogi panaszában támadott bírói határozatokban foglaltakkal összevetve – indítványozó felperes szerint levonható az a következtetés, hogy az eljáró bíróságok részéről nem jogértelmezésről, hanem önkényes jogalkalmazásról van szó, amely sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.

Az Alkotmánybíróság a bíróságok döntéseit azonban csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény által megszabott értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz.

Felperes indítványozó véleménye szerint a jelen ügyben fennáll olyan értelmezési hiba, amely a tisztességes eljárás elvét sérti azon oknál fogva, hogy a – az ügy körülményeire tekintettel – a jogerős ítélet kimondta, hogy az adók módjára való behajtás körében a NAV előtt folytatott végrehajtási eljárásban nincs helye végrehajtás megszüntetése iránti polgári peres eljárásnak!

A bíróságok tehát ezt a „bíróshoz való jogot” önkényesen elvonták a felperesi gazdálkodó szervezettől.

Jelen esetben tehát nem a jogi szabályozás kitágítása, hanem a felperes megillető – a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tartalmát jelentő - bírósághoz való jog elvonása történt meg a II. fokú bíróság részéről.

Maga a Pp. 528. § (1)-(2) bekezdésében foglalt törvényi szabályból nem következhet, hogy az az adók módjára történő behajtási eljárás kezdeményezése esetében a NAV előtt – tulajdonképpen az alperes megbízás alapján folyó – végrehajtási eljárásra nem terjed ki.

Emellett az ügyben jelentős alkotmányossági körülmény, hogy olyan szabálytalansági eljárásban született miniszteriális döntés alapján folyt a felperessel szemben végrehajtási eljárás, **amely döntést a miniszteriális szerv a visszafizetésre kötelezés tekintetében nem hozhatta volna meg.** Ezt támasztja alá a 2007-2013. programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28. Korm. rendelet 90. § (2) bekezdés a) pontja és a (3) bekezdés b) pontja, amely szerint kizárólag az intézkedésben a támogatási szerződéstől való elállásra nyílhatott volna mód (!); s ennek következményeként az igényét a polgári jogviszonyból következően polgári bíróság előtt kellett volna a miniszteriális szerveknek (PM-ITM) érvényesíteniük!

Továbbá indítványozó hivatkozik arra, hogy az így hozott döntés ellen nem volt bírósági út biztosítva, holott a gazdálkodó szervezet, polgár fizetési kötelezettségével kapcsolatban az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése alapján a bírósági utat biztosítani szükséges az államnak!

Az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak szerint tehát a II. fokú bíróság nem végezte el az alkotmányossági tesztet abban a tekintetben, hogy az Alaptörvénynek - a felperest a bírósághoz való fordulás jogából való kizárását előidéző - ilyen értelmezése alaptörvény-ellenességet idéz elő.

Ez indítványozó szerint kimeríti azt a mércét (szintet, súlyosságot, abszurditást) a jogérvényesítés lehetőségének kizártsága miatt, amely a tisztességes bírósági eljárás alaptörvény-ellenes sérelmét okozza.

Nem lehet ugyanis figyelmen kívül hagynia azt a ténybeli – alkotmányossági – körülményt, hogy az állami szerveknek lehetséges a követelési joguk fennállása esetén - a felperessel szemben - a felek között létrejött polgári jogviszonyból keletkező támogatási okirathól eredően (amelytől a PM-ITM elállt a szabálytalansági eljárásban) az igényüket érvényesíteni, amely az alperes illetve a minisztériális szervek a mai napig nem érvényesítettek felperessel szemben polgári bíróság előtt, az Áht. 48. § (4) bekezdése alapján!

Az adók módjára történő behajtási eljárást, mint a NAV előtti adóvégrehajtást a felperessel szemben nem lehetett a bíróság által felül nem vizsgálható határozat alapján az alperesnek megindítania és azt folytatnia, amely eljárás jelenleg is folyik! A bírósági eljáráshoz a végrehajtási eljárás is hozzátartozik a fentebb hivatkozott EJEB tájékoztatóban megfogalmazott jogesetekre tekintettel, amelyet az I-II. fokú bíróságnak a végrehajtás megszüntetése iránti kereset körében is értékelnie kellett volna: a jelenleg folyó végrehajtási eljárásnak nincs törvényes jogi alapja, mert a határozatot a felperes fizetési kötelezettsége tekintetében a PM-ITM szabálytalansági eljárás során nem lehetett meghozni, mivel azt az állami szerveknek

Felperes indítványozó szerint a 3173/2015. (IX.23.) AB határozat – [42] bekezdésében foglalt indokolás értelmében - a bírói döntésben megjelenő jogértelmezés jelen ügyben alappal támadható alkotmányjogi panasszal, mert az az Alaptörvényben biztosított jog sérelmére vezetett.

3) Az Emberi Jogok Európai Egyezménye (EJEE) 13. cikke - az Európa Tanács jogának alkalmazásában - védelmet nyújt olyan egyének számára, akik az egyezményben garantált jogaik állítólagos megsértéséért kívánnak panasszal élni az Európai Emberi Jogi Bírósághoz. [EEJB)

A 13 cikk a következőképpen szól:

„Bármelynek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg”.

AZ EJEB által kiadott „Kézikönyv az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésre vonatkozó európai jogról” [https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Handbook_access_justice_HUN] 105-121 oldalai tartalmazzák a hatékony jogorvoslatról szóló joggal kapcsolatos tájékoztatót. [I/2 alatt felperes indítványozó csatolja letöltésre alkalmas módon a kiadvány linkjét.]

E körben a felperes indítványozó az alábbi – ügyét eseti döntéssel alátámasztó – jogesetekre hivatkozik annak alátámasztására, hogy a gazdálkodó szervezet felperessel szemben a hatékony jogorvoslat nem érvényesült.

Példa: A Rotaru kontra Románia ügyben a kérelmező kifogásolta, hogy a román hírszerzési szolgálat szabályellenesen és titkosan gyűjtött, tárolt, illetve használt személyes adatokat a gyalázkodó viselkedésért – a kommunista rendszer alatt diákként írt levelei alapján – történő elítélésére vonatkozóan. Nem sikerült elérnie, hogy elrendeljék az információk törlését vagy módosítását, és azt állította, hogy megsértették a 13. cikket.

Az EJEB megerősítette, hogy a 13. cikk garantálja a jogorvoslatot nemzeti szinten az EJEE-ben rögzített jogok és szabadságok érvényesítésére, és hogy ennek a jogorvoslatnak mind a jogalkotás, mind a tényleges alkalmazás terén hatékonynak kell lennie. A kérelmező sérelmével kapcsolatban ilyen jogorvoslat a tényállás időpontjában nem volt Romániában, ami előidézte az EJEE 13. cikkének megsértését.

„Az Európa Tanács és az EU jogának alkalmazásában sem az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke, sem EJEE 13. cikk nem írja elő a jogorvoslati lehetőségek meghatározott formáját. Az elsődleges követelmény, hogy a jogorvoslat „mind a jogalkotás, mind a gyakorlati alkalmazás terén hatékony legyen” [EJEB: M.S.S. kontra Belgium és Görögország, 30696/09 sz. kereset, 2011. január 21., 288. bekezdés]

Valamely jogorvoslat hatékonysága nem függ a kedvező kimenet bizonyosságától. Az, hogy milyen típusú jogorvoslatra van szükség, egyes ügyek konkrét körülményeitől függ. [EJEB: Costello-Roberts kontra az Egyesült Királyság, 13134/87 sz. kereset, 1993. március 25., 40. bekezdés.] Az Európa Tanács jogának alkalmazásában kidolgoztak néhány alapvető a hatékonyság meghatározására.

Például, a hatékony jogorvoslatnak:

- **elérhetőnek kell lennie;**
- **képesnek kell lennie arra, hogy orvosolja a kérelmező sérelmét;**
- **a sikerre vonatkozóan ésszerű kilátásokat kell kínálnia.** [EJEB: Vučković és társai kontra Szerbia, 17153/11 sz. kereset és 29 másik ügy, 2014. március 25, 71. és 74. bekezdések.]

Indítványozó szerint az alperessel szemben a végrehajtás megszüntetése iránti perben a jogorvoslathoz való joga biztosítása nem felelt meg a fenti feltételeknek.

Indítványozó az alkotmányjogi panasza kapcsán kifogásolja, hogy a jogorvoslati jogát hatékony elbírálással az elsőfokú ítélet ellen nem biztosították, mert a II. fokú bíróság kizárta a végrehajtás megszüntetése iránti per indításának lehetőségét a NAV előtt folyó, az alperes által előterjesztett megkeresés – mint végrehajtható okirat – alapján arra hivatkozással, hogy a Pp. 528.§ (1)-(2) bekezdése az ilyen eljárásokra nem alkalmazható. A bíróság ugyanakkor nem rögzítette az ítéletében, hogy milyen jogszabályi rendelkezés alapján lehetséges bírói úton felülvizsgálni a végrehajtható okirat – a megkeresés – törvényességét, illetve a végrehajtás folytatásának törvényességét.

Mindez sérti a felperes indítványozónak az Alaptörvény I. cikk (1)-(4) bekezdése alapján fennálló alapjogvédelemhez való joga érvényesülését, és alaptörvény-ellenességet idéz elő a Pp. 528.§ (1)-(2) bekezdésének kizárása a jogorvoslathoz való jog tekintetében.

A bíróságok nem biztosították az Alaptörvény I. cikkében foglaltak szerint – figyelemmel az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdésére tekintettel – a felperes gazdálkodó szervezet jogát a bíróság előtti tisztességes eljárás, a jogorvoslathoz való jog tekintetében.

Budapest, 2024. március 14.

Tisztelettel:

██████████ felperes indítványozó

képviselőtében, ██████████ nevében: ██████████ irodavezető
ügyvéd helyett

a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda nevében:

Mellékelt 2 db irat az alábbi elérhetőségről letölthető:

I/1 - KÉZIKÖNYV A 6. CIKKRŐL; A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG
(polgári jogi ág) c. EJEB kiadvány [https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_6_HUN]

I/2 - Kézikönyv az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésre vonatkozó európai jogról” [https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Handbook_access_justice_HUN]